

MATERIÁLY

**XI MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE**

«VĚDECKÝ PRŮMYSL EVROPSKÉHO KONTINENTU - 2015»

27 listopadu - 05 prosinců 2015 roku

**Díl 11
Technické vědy
Moderní informační technologie
Matematika**

Praha
Publishing House «Education and Science» s.r.o
2015

OBSAH

TECHNICKÉ VĚDY

HUTNICTVÍ

Колобов Г.А., Лукошников А.Е., Червоный И.Ф. О снижении стоимости титановой продукции.....	3
--	---

MECHANIKA

Прокопенко В.С., Решетов А.В., Сергеев Ю.М. Влияние измельчения продукта, на эффективность классификации процесса.....	6
--	---

STROJIRENSTVÍ

Данилова Л.М., Антонченко В.О. Геометричне 3D-моделювання різьбофоромування безстружковими мітчиками.....	8
Мысяиков А.П. История разработки угольных стругов и перспективы применения в Кузбассе.....	10
Есков Д.В., Денисов Д.А. Минерализованные полосы: теория и технические средства	14

DOPRAVA

Тогизбаева Б.Б., Кенесбек А.Б., Тогизбаев Б.К. Моделирование движения сыпучего материала в бункерах.....	18
Мельничук О.Г. Аналіз процесів накопичення води в паливних баках.....	21
Корчева Д.В. Расчет емкости по прибытию посетителей в будний день к объектам торговли на примере рынка строительных материалов «Радужный» г.Иркутска	25

ENERGETIKA

Павлюков В.С., Павлюков С.В. Модель для анализа электрических систем в пространстве комплексно-сопряженных режимных параметров	30
--	----

ELEKTROTECHNIKA A RADIOELEKTRONIKA

Куцевол М.О. Розроблення алгоритму визначення вмісту зв'язаної вологи в зерні.....	37
--	----

ELEKTROTECHNIKA A RADIOELEKTRONIKA

К.т.н. Кузевол М. О.

Вінницький національний аграрний університет, Україна

РОЗРОБЛЕННЯ АЛГОРИТМУ ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ ЗВ'ЯЗАНОЇ ВОЛОГИ В ЗЕРНІ

Капілярно-пористі матеріали характеризуються значним вмістом зв'язаної вологи $W_{ze} = 5 \dots 15\%$, яка за своїми діелектричними властивостями відрізняється від вільної вологи. Діелектрична проникність вільної вологи $\epsilon_e = 80 \dots 81$, тоді як зв'язана волога має $\epsilon_{ze} = 2 \dots 3$, що незначно відрізняється від діелектричної проникності сухого залишку [1,2]. Така велика кількість зв'язаної вологи в капілярно-пористих матеріалах пояснюється наявністю в них значної площини внутрішньої поверхні пор, на якій утримується зв'язана волога у твердому стані.

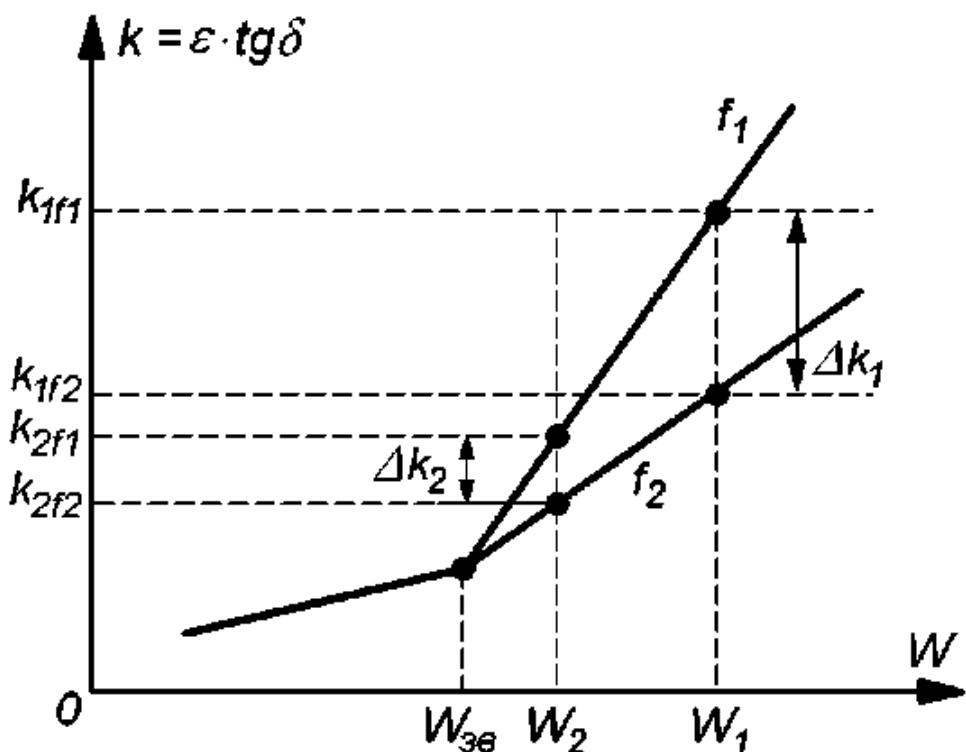

Рис.1. Залежність коефіцієнта діелектричних втрат матеріалу від вологості

Дослідження характеристик капілярно-пористих матеріалів [3] показали, що є можливість визначати як повну вологість матеріалів, так і кількість в них

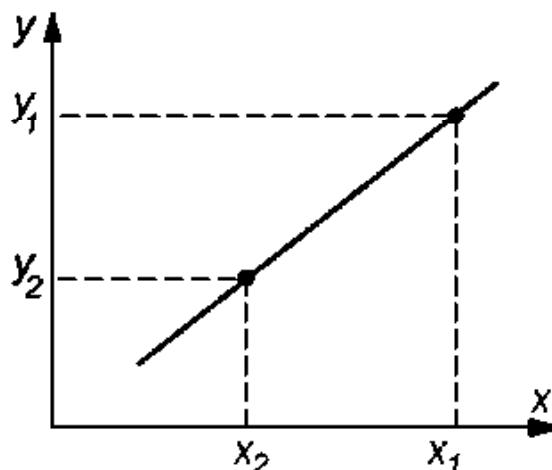
зв'язаної вологої. В основу метода покладена залежність коефіцієнта діелектричних втрат k від вологості W (рис.1). Коефіцієнт діелектричних втрат вимірюється на двох радіочастотах f_1 та f_2 [4,5]. При цьому вологості W_1 відповідатиме $\Delta k_1 = k_{1,f_1} - k_{1,f_2}$. Під дією на матеріал теплового поля вологість буде зменшуватись, зменшуватиметься також Δk . В момент часу, коли $\Delta k = 0$, вільна влага повністю випарувалась, значення $k_{f_1} = k_{f_2}$ відповідатиме кількості зв'язаної вологої в досліджуваному капілярно-пористому матеріалі і може бути використаним в якості ефективного інформативного параметра при її контролі.

Рівняння прямої, що проходить через дві точки (рис.2)

$$y_1 - y = \frac{y_1 - y_2}{x_1 - x_2} (x_1 - x), \quad (1)$$

шляхом нескладних перетворень отримує вигляд

$$y = \frac{y_1 - y_2}{x_1 - x_2} \cdot x + \frac{y_2 \cdot x_1 - y_1 \cdot x_2}{x_1 - x_2} = k \cdot x + b, \quad (2)$$

Рис.2. Ілюстрація до визначення рівняння прямої

Рівняння прямої в загальній формі $Ax + Bx + C = 0$ також легко перетворюється до вигляду (2):

$$y = -\frac{A}{B} \cdot x - \frac{C}{B}, \quad (3)$$

З виразів (2) і (3) очевидно, що

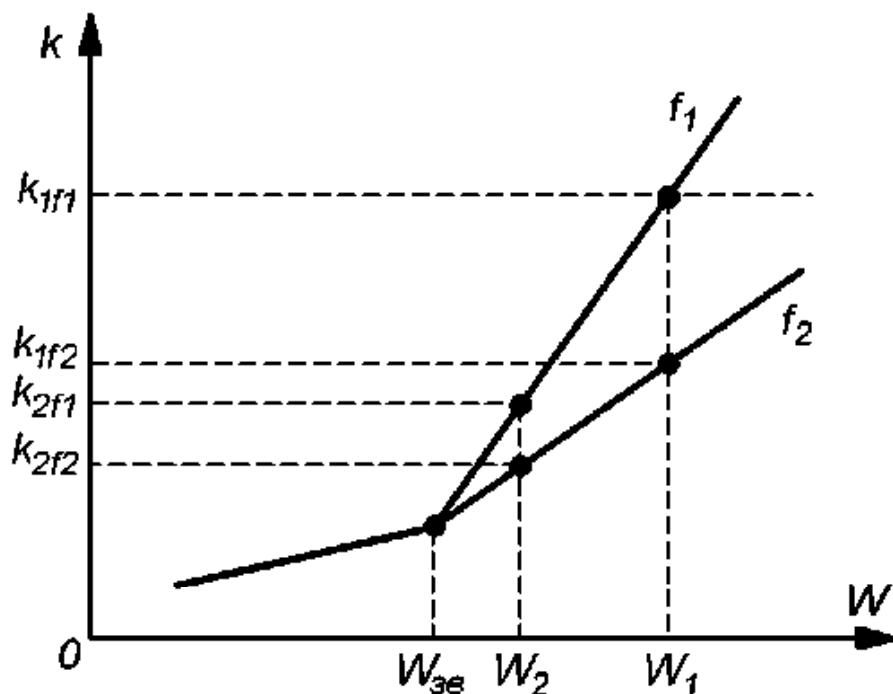
$$B = x_1 - x_2; \quad A = y_1 - y_2; \quad C = y_2 \cdot x_1 - y_1 \cdot x_2. \quad (4)$$

Графіку $k(f_1)$ (рис.3) відповідає загальне рівняння:

$$A_1 \cdot W + B_1 \cdot k + C_1 = 0, \quad (5)$$

а графіку $k(f_2)$ – рівняння:

$$A_2 \cdot W + B_2 \cdot k + C_2 = 0. \quad (6)$$

Рис.3. Залежність коефіцієнта діелектричних втрат від вологості для різних частот

Враховуючи вирази (4), (5) і (6) записуємо рівняння (5) і (6) в координатах вологості і коефіцієнта діелектричних втрат, об'єднуючи їх в систему:

$$\begin{cases} (k_{1f1} - k_{2f1}) \cdot W + (W_1 - W_2) \cdot k + (k_{2f1} \cdot W_1 - k_{1f1} \cdot W_2) = 0, \\ (k_{1f2} - k_{2f2}) \cdot W + (W_1 - W_2) \cdot k + (k_{2f2} \cdot W_1 - k_{1f2} \cdot W_2) = 0. \end{cases} \quad (7)$$

Визначаємо абсцису точки перетину цих графіків, яка є значенням зв'язаної вологості в матеріалі:

$$W_{3e} = \frac{(k_{2f2} \cdot W_1 - k_{1f2} \cdot W_2) - (k_{2f1} \cdot W_1 - k_{1f1} \cdot W_2)}{(k_{1f1} - k_{2f1}) - (k_{1f2} - k_{2f2})}, \quad (8)$$

Враховуючи, що в системі (7) $B_1 = B_2$, спрошуємо вираз (8):

$$W_{36} = \frac{W_1 \cdot (k_{2f2} - k_{2f1}) + W_2 \cdot (k_{1f1} - k_{1f2})}{(k_{1f1} - k_{2f1}) - (k_{1f2} - k_{2f2})}, \quad (9)$$

Одержаній вираз (9) є математичною моделлю, яка кількісно пов'язує зв'язану вологість з коефіцієнтом діелектричних втрат матеріалу.

Процес знаходження значення зв'язаної вологості передбачає визначення дійсної діелектричної проникності

$$\varepsilon_M = \frac{C_M}{C_0},$$

та тангенса кута діелектричних втрат

$$\operatorname{tg} \delta = \sqrt{\frac{C_e}{C} - 1},$$

де C_e – досліджувана ємність матеріалу;

C – сумарна ємність, яка складається з дійсної ємності C_M і початкової ємності чутливого елемента C_0 .

За допомогою цих інформативних параметрів знаходиться коефіцієнт діелектричних втрат на частотах f_1 і f_2 при початковій температурі, визначається приріст коефіцієнта діелектричних втрат та повний вміст вологи в матеріалі. Під дією теплового поля підсушується досліджуваний зразок, а контрольні операції повторюються до того часу, поки ΔK не стане дорівнювати нулю. Значення вологості в цей момент відповідатиме вмісту зв'язаної вологи в матеріалі.

Враховуючи це, послідовність контрольних та допоміжних операцій буде наступною:

1. Увімкнення приладу контролю вологості та витримка часу для практичного завершення перехідних процесів.
2. Встановлення градуювальних коефіцієнтів та C_0 .
3. Встановлення параметрів схеми для первого контролю на постійному струмі.
4. Витримка часу для закінчення перехідних процесів.
5. Встановлення і контроль рівня U_{F-} .
6. Контроль «нуля».
7. Контроль рівня $U_{\varphi E-}$.
8. Встановлення параметрів схеми для другого контролю на постійному струмі.
9. Витримка часу для завершення перехідних процесів.
10. Встановлення і контроль рівня U_{F-} .

11. Контроль «нуля».
12. Контроль рівня $U_{\text{зЕ}-}$.
13. Встановлення параметрів схеми для першого контролю на змінному струмі.
14. Витримка часу для завершення переходних процесів.
15. Встановлення і контроль амплітуди U_F .
16. Контроль «нуля».
17. Контроль амплітуди $U_{\text{ЧЕ}1}$ на першій частоті f_1 .
18. Встановлення параметрів схеми для другого контролю на змінному струмі.
19. Витримка часу для завершення переходних процесів.
20. Встановлення і контроль амплітуди U_F .
21. Контроль «нуля».
22. Контроль амплітуди $U_{\text{зЕ}1}$ на першій частоті f_1 .
23. Встановлення параметрів схеми для третього контролю на змінному струмі.
24. Витримка часу для завершення переходних процесів.
25. Встановлення і контроль амплітуди U_F .
26. Контроль «нуля».
27. Контроль амплітуди $U_{\text{ЧЕ}2}$ на другій частоті f_2 .
28. Встановлення параметрів схеми для четвертого контролю на змінному струмі.
29. Витримка часу для завершення переходних процесів.
30. Встановлення і контроль амплітуди U_F .
31. Контроль «нуля».
32. Контроль амплітуди $U_{\text{зЕ}2}$ на другій частоті f_2 .
33. Контроль температури і встановлення коригувальних коефіцієнтів.
34. Від'єднання вимірюальної частини приладу контролю вологості.
35. Зберігання інформативних параметрів $U_{\text{зЕ}-}$, $U_{\text{ЧЕ}-}$, $U_{\text{ЧЕ}1}$, $U_{\text{ЧЕ}2}$, $U_{\text{зЕ}1}$, $U_{\text{зЕ}2}$.
36. Повторення N разів пунктів 3...35.
37. Визначення середніх значень вимірюючих інформативних параметрів $U_{\text{зЕ}-}$, $U_{\text{ЧЕ}-}$, $U_{\text{ЧЕ}1}$, $U_{\text{ЧЕ}2}$, $U_{\text{зЕ}1}$, $U_{\text{зЕ}2}$, та виключення 20% недостовірних значень.
38. Перерахунок середніх значень $U_{\text{зЕ}-}$, $U_{\text{ЧЕ}-}$, $U_{\text{ЧЕ}1}$, $U_{\text{ЧЕ}2}$, $U_{\text{зЕ}1}$, $U_{\text{зЕ}2}$.
39. Визначення K_2 .
40. Визначення вологості зерна пшениці за інформативними параметрами та значенням U_F .
41. Визначення ΔK за інформативними параметрами та U_F .
42. Контроль виконання умови $\Delta K = 0$.

За проведеними контрольними операціями, можна запропонувати для їхньої реалізації блок-схему алгоритму визначення ΔK і вмісту зв'язаної вологи в зерні, яка зображена на рис.4.

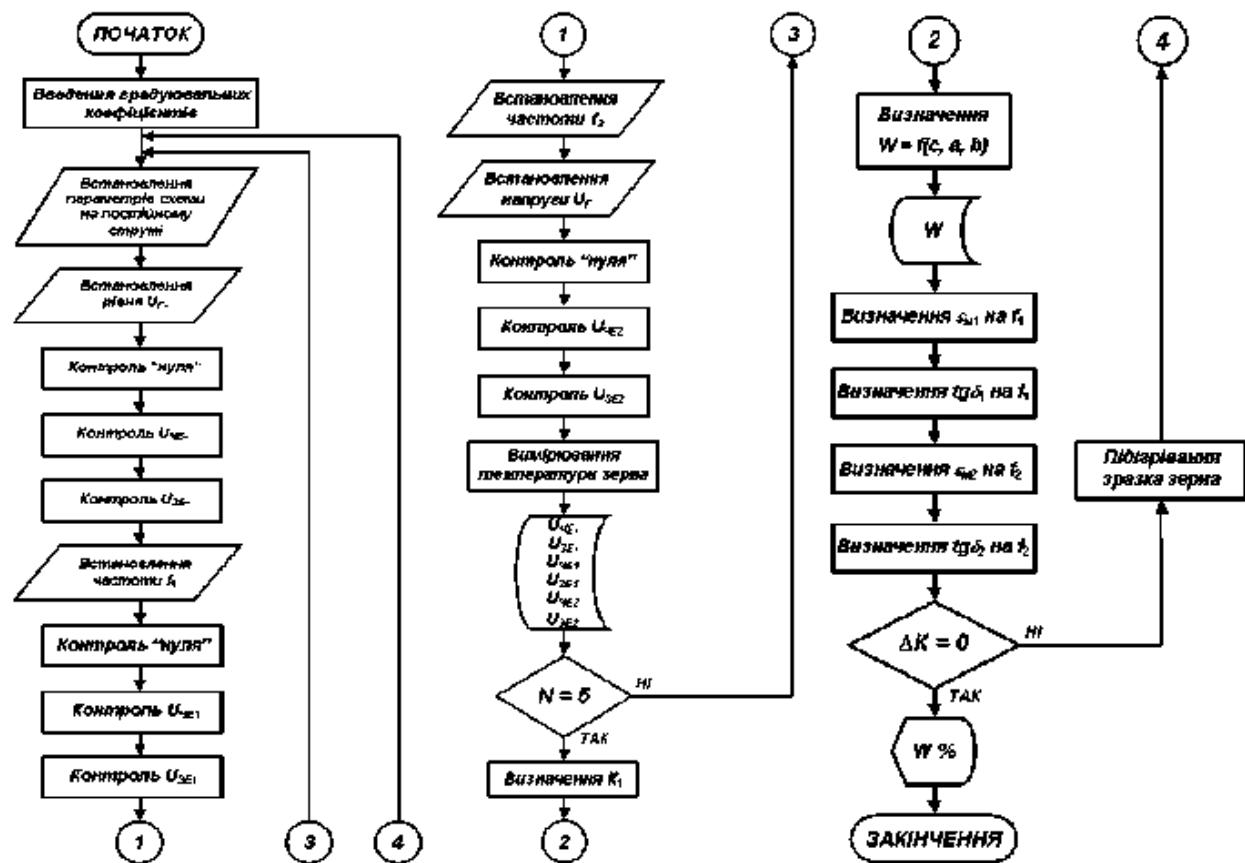

Рис.4. Алгоритм контролю вмісту зв'язаної вологої

Висновок

Приведений алгоритм враховує не тільки порядок контролю інформативних параметрів U_3 , U_{CE} , U_{3E} , U_{CE1} , U_{CE2} , U_{2E} на частотах f_1 і f_2 , але і зниження похибки засобу контролю вологості за рахунок зменшення впливу активних впливових факторів: температури і нестабільної шпаруватості.

Для підвищення точності засобу контролю вологості в алгоритмі введені деякі загальновживані способи зменшення впливу нестабільності напруги генератора та «дрейфу нуля». Процес контролю вологості включає не тільки сам контроль, уточнення його, але й усунення заважальних факторів та вилучення недостовірних значень.

Література:

1. Берлинер М. А. Измерения влажности / М. А. Берлинер. – М. : Энергия, 1973. – 400 с.
2. Богородицкий Н. П. Электротехнические материалы / Богородицкий Н. П., Пасынков В. В., Тареев Б. М. – Л. : Энергия, 1977. – 352 с.
3. Лыков А. В. Теория сушки / Лыков А. В. – М. : Энергия, 1968. – 471 с.

4. Куцевол О. М. Метод вимірювання з'язаної вологи в капілярно-пористих матеріалах / О. М. Куцевол, М. О. Куцевол // Пр. 9-ї НТК «Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах» : тези доповіді. – Хмельницький : ТУП, 2002. – № 9. – С. 85.

5. Пат. 75699 UA, MKI G 01 N 27/22. Спосіб вимірювання вологості / Поджаренко В. О., Куцевол М. О., Куцевол О. М. ; заявник та патентовласник Вінницький національний технічний університет. – № 2004031999 ; заявл. 18.03.2004 ; опубл. 15.05.2006. Бюл. № 5.

К.т.н. Боннет В.В., Прудников А.Ю.,
к.т.н. Потапов В.В., к.т.н. Черных А.Г.

Иркутская государственная сельскохозяйственная академия, Россия

ОПРЕДЕЛЕНИЕ МАГНИТОДВИЖУЩЕЙ СИЛЫ И МАГНИТНОЙ ПРОНИЦАЕМОСТИ ВОЗДУШНОГО ЗАЗОРА ПРИ ЭКСЦЕНТРИСИТЕТЕ АСИНХРОННОГО ДВИГАТЕЛЯ

Неравномерность воздушного зазора асинхронного двигателя (АД) возникает в процессе эксплуатации вследствие износа подшипников и увеличения в связи с этим их радиального зазора, причем радиальный зазор в подшипниках является основным параметром, характеризующим их техническое состояние.

В процессе эксплуатации электроприводов, от которых требуется повышенная надежность, и при малых воздушных зазорах необходимо регулярно контролировать степень неравномерности воздушного зазора двигателя, так как длительный износ подшипников приводит к эксцентричному положению ротора в росточке статора и росту силы одностороннего магнитного притяжения, которая снижает долговечность подшипников. С увеличением силы одностороннего магнитного притяжения еще больше увеличивается эксцентриситет. В результате возникают значительные дополнительные нагрузки на опоры, что может привести к задеванию ротора о статор с последующей аварией электродвигателя. Поэтому разработка и совершенствование способов контроля степени неравномерности воздушного зазора двигателя, позволяющих определять эксцентриситет ротора в процессе эксплуатации двигателя без его демонтажа и без внесения каких-либо изменений в его конструкцию, повышение чувствительности способов контроля представляет важную научно-практическую задачу.

Наличие эксцентриситета приводит к изменению индукции в воздушном зазоре и, как следствие, к изменению электромагнитных и электрических величин

CERTIFIKÁT

MEZINÁRODNÍ
VĚDECKO-PRAKTICKÁ KONFERENCE

www.rusnauka.com

MEZINÁRODNÍ VĚDECKO-PRAKTICKÁ KONFERENCE

VĚDECKÝ PRŮMYSL
EVROPSKÉHO
KONTINENTU
г. Прага

22 - 30 ноября
2015

Секция:

Технические науки

Авторы:

Купцов М. О.

Доклад на тему:

Розроблення алгоритму визначення
вмісту зв'язаної вологи в зерні

MEZINÁRODNÍ
VĚDECKO-PRAKTICKÁ KONFERENCE

Председатель
оргкомитета Piter Novak

Publishing house Education
and Science a.s.
IČ 27114110
Registrační číslo: 2006
MŠMT ČR, vydává: MŠMT ČR

P. Novak